

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 16 октомври 2023 г.
(OR. en)

14084/23

Междуинституционално досие:
2023/0077(COD)

ENER 541
ENV 1112
CLIMA 467
COMPET 983
CONSOM 360
FISC 225
CODEC 1839

БЕЛЕЖКА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Съвета
№ док. Ком.:	7440/23 + ADD1
Относно:	Предложение за РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА за изменение на регламенти (ЕС) 2019/943 и (ЕС) 2019/942, както и на директиви (ЕС) 2018/2001 и (ЕС) 2019/944 с цел подобряване на структурата на пазара на електроенергия в Съюза - Общ подход

I. ВЪВЕДЕНИЕ

1. На 14 март 2023 г. Комисията представи предложение за регламент с цел подобряване на структурата на пазара на електроенергия в Съюза (Регламент за EMD) и за регламент с цел подобряване на защитата на Съюза срещу манипулиране на пазара за търговия на едро с енергия (Регламент REMIT).

2. Тези предложения са вследствие на много високите цени и нестабилността на пазарите на електроенергия, наблюдавани през 2021 г. и 2022 г., и се основават на три стълба — защита на потребителите, повишаване на стабилността и предвидимостта на разходите за енергия и по този начин допринасяне за конкурентоспособността на икономиката на ЕС, както и стимулиране на нови енергийни инвестиции.
3. На 23 март 2023 г. Европейският съвет прикани съзаконодателите да придвижат незабавно работата по предложеното преразглеждане на структурата на вътрешния пазар на електроенергия в ЕС с оглед приемането му до края на 2023 г.

II. АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ

1. На 19 юни Съветът по транспорт, телекомуникации и енергетика (Енергетика) обсъди петия преработен вариант (REV 5) на Регламента с цел подобряване на структурата на пазара на електроенергия в Съюза (EMD) и Регламента с цел подобряване на защитата на Съюза срещу манипулиране на пазара за търговия на едро с енергия (REMIT), както са изложени в документи 10605/23 и 10606/23, с цел постигане на общ подход по двете досиета в очакване на преговорите с Европейския парламент.
2. На заседанието беше договорен общ подход по REMIT. По отношение на Регламента за EMD обаче държавите членки изтъкнаха няколко въпроса, които се нуждаят от допълнителни консултации и преработване, по-специално относно договорите за разлика (ДЗР) и възможната дерогация от пределните стойности на емисиите на CO₂ при прилагането на механизмите за осигуряване на капацитет. На 30 юни Корепер разгледа ново компромисно предложение. Въпреки че беше постигнат известен напредък, държавите членки подчертаха необходимостта от допълнителна работа.
3. Както вече се посочва в документ ST 10607/23, от съображения за правна сигурност и яснота членове 2 и 3 от предложения регламент за пазара на електроенергия, с които се изменят директиви (ЕС) 2018/2001 и (ЕС) 2019/944, ще бъдат отделени от този регламент и ще се превърнат в самостоятелна директива. Това е правна и техническа корекция, която не засяга разпоредбите на предложенията по същество.

4. Испанското председателство продължи работата на предишното председателство, като започна с първо обсъждане в рамките на работна група „Енергетика“ на 6 юли. Председателството работи по двата оставащи въпроса в Регламента за EMD, а именно ДЗР и евентуалната дерогация от ограниченията за емисиите на CO₂ при прилагането на механизмите за осигуряване на капацитет, и изслуша гледните точки на всички държави членки за това как най-добре да се процедира, за да се постигне споразумение.
5. На 26 юли председателството поиска от държавите членки да се съсредоточат върху двупосочните ДЗР в член 19б, по-специално в случая на такива ДЗР за нови инвестиции за генериране на електроенергия, насочени към удължаване на експлоатационния срок, когато е налице ясна и спешна необходимост от намиране на правилния баланс по отношение на разпределението на приходите и принципа на изготвяне на тези ДЗР. Председателството поиска от делегациите да споделят писмените си предложения във връзка с член 19б от Регламента за EMD до 1 септември и обсъди приноса им на заседанието на работна група „Енергетика“ на 5 септември.
6. Въз основа на коментарите и становищата, получени от държавите членки, председателството разпространи предложение за нова формулировка на член 19б (ДЗР), за да се постигне баланс между различните позиции. Текстът беше обсъден на заседанията на работна група „Енергетика“ на 14 и 19 септември.
7. Дневният ред на заседанието на Съвета по транспорт, телекомуникации и енергетика (Енергетика), насрочено за 17 октомври 2023 г., включва Регламента с цел подобряване на структурата на пазара на електроенергия в Съюза (Регламент за EMD) с оглед постигане на общ подход.
8. Като първа стъпка към подготовката на обсъжданията за заседанието на Съвета по транспорт, телекомуникации и енергетика (Енергетика) председателството поиска от Комитета на постоянните представители да даде допълнителни политически насоки на заседанието си на 4 октомври за разрешаване на основните въпроси по член 19б, посочени в документ ST 12674/23.

9. Във връзка с това председателството реши да направи ново преразглеждане на текста (REV 6), изложено в документ ST 13771/23, което беше обсъдено на заседанието на Комитета на постоянните представители на 13 октомври, със специален акцент върху член 19б от Регламента за електроенергията 2019/943, изменен с Регламента за EMD. След насоките, дадени от Комитета на постоянните представители, председателството подготви ново преразглеждане на текста (REV 7).

III. РАБОТА В РАМКИТЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И ДРУГИ ОРГАНИ НА СЪЮЗА

1. В Европейския парламент водеща по това досие е Комисията по промишленост, изследвания и енергетика (ITRE). Парламентът прие своя доклад относно Регламента за EMD на пленарно заседание на 14 септември.
2. Европейският икономически и социален комитет прие становището си относно Регламента за EMD на 14 юни, а Европейският комитет на регионите прие становището си относно същия регламент на 6 юли 2023 г.

IV. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА КОМПРОМИСНОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ НА ПРЕДСЕДАТЕЛСТВОТО ОБСЪЖДАНЕ В СЪВЕТА

1. Основните елементи в REV 7 спрямо док. ST 13771/23 (REV 6) и 10606/23 (REV 5) са, както следва:
 - а) член 19б от Регламент 2019/943 относно договорите за разлики (ДЗР):
 - обхватът на параграф 1 се съсредоточава върху схемите за пряко ценово подпомагане за инвестиции в нови съоръжения за генериране на електроенергия.
 - В параграф 1а се съдържат разпоредби относно критериите за изготвяне на ДЗР, свързани с: 1) въздействието на схемата за подпомагане върху експлоатацията на съоръженията за генериране на електроенергия и участието в пазара на електроенергия; 2) размера на възнаградението; и 3) взаимодействието с конкуренцията на вътрешния пазар.

- Аспектите във връзка с разпределението на приходите от ДЗР се уреждат в параграф 3, който е опростен. Позоваванията на разпределението на приходите на предприятията се заличават от текста.
- б) В член 64 от Регламента за електроенергията 2019/943 се добавят новият параграф 2в и съответното съображение 53е във връзка с възможността за извънредна дерогация от член 22, параграф 4, буква б) от Регламента за електроенергията по отношение на механизмите за осигуряване на капацитет, одобрени от Комисията преди влизането в сила на посочения регламент. Тази дерогация подлежи на разрешение от Комисията и на спазването на членове 107 и 108 от ДФЕС, при условие че са изпълнени някои условия. По-специално дерогацията трябва да бъде ограничена до количеството капацитет, необходимо, за да се преодолее опасението за адекватността, а Комисията ще оцени въздействието на искането за дерогация по отношение на емисиите на парникови газове. Дерогацията може да се прилага до 31 декември 2028 г.
- в) В член 66а от Директива 2019/944 остава параграфът, съгласно който държавите членки могат да прилагат, без да се засягат членове 107 и 108 от ДФЕС, таван на пазарните приходи от източници с подпределни разходи при същите условия като посочените в членове 6 – 8 и член 10 от Регламент (ЕС) 2022/1854 на Съвета. Този таван на приходите може да се прилага до 30 юни 2024 г.
- г) Съображения:
- Добавено е ново съображение 29а относно споразумения за закупуване на електроенергия (СЗЕ), в което се изтъква, че държавите членки следва да обърнат специално внимание на трансграничните СЗЕ и да премахнат необоснованите пречки, конкретно свързани с тях, като дадат възможност на потребителите в държавите членки с ограничен капацитет да имат достъп до електроенергия, генерирана в други региони, без дискриминация.
 - В съображение 40а се добавя, че механизмите за осигуряване на капацитет могат да играят важна роля за гарантиране на адекватността на ресурсите за недостатъчно взаимосвързани енергийни системи.

- В съображение 53ж се добавя нов текст, съгласно който механизмите за осигуряване на капацитет следва да бъдат отворени за участието на всички ресурси, които са в състояние да осигурят изискваните технически характеристики, включително газовите електроцентрали, при условие че отговарят на пределната стойност на емисиите, посочена в член 22, параграф 4.
- Добавя се съображение 53а във връзка с тавана на приходите от източници с подпределни приходи, уреден в член 66а от Директива 2019/944.

V. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

1. Във връзка с посоченото по-горе Съветът се приканва да постигне съгласие по общ подход на заседанието на Съвета по транспорт, телекомуникации и енергетика (Енергетика) на 17 октомври въз основа на текста, изложен в документ ST 14085/23.
2. Общият подход ще бъде мандатът на Съвета за бъдещите преговори с Европейския парламент в рамките на обикновената законодателна процедура.
